

احکام اثرگذار بر بازار سرمایه

در لایحه بودجه ۱۴۰۴

فهرست

۸	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف
۱۰	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - و
۱۲	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - د
۱۴	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - س
۱۶	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۱) - ع
۱۸	تبصره ۳: نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - ب
۲۰	تبصره ۳: نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - ج
۲۲	تبصره ۱: عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۱) - ر
۲۴	تبصره ۱۴: برق و انرژی هسته‌ای - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۵) - ح
۲۶	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف
۲۸	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - پ
۳۰	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ر
۳۲	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ز
۳۴	تبصره ۳: نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - چ
۳۶	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ش
۳۸	تبصره ۲: تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ص
۴۰	تبصره ۴: شرکت‌های دولتی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف
۴۲	تبصره ۱۴: برق و انرژی هسته‌ای - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۳) - پ
۴۴	پیشنهاد: بند جدید

مقدمه

نظر به اهمیت بودجه سنواتی و تأثیر مستقیم آن بر بازار سرمایه، کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران به‌عنوان انجمن صنفی نهادهای مالی فعال در این بازار، براساس وظایف ذاتی خود به منظور پیگیری حقوق صنفی و تأمین منافع اعضاء خود در مذاکره با قوای حاکمیتی، در این کتابچه نسبت به احصاء بندهای اثرگذار لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ بر بازار سرمایه اقدام نموده و پیشنهادات اصلاحی خود جهت رشد و توسعه این بازار را ارئه داده است.

بازار سرمایه

بدون تغییر نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۳

تبصره ۱:

۱۴۰۴ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف

مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل شده برای عملکرد سال ۱۴۰۴ کلیه مؤدیان به استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و ماده (۸۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و موارد مندرج در مواد (۱۳۹)، (۱۴۱)، (۱۴۳)، (۱۴۳) مکرر و (۱۴۵) قانون مذکور، قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی، قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ و قانون جهش تولید دانش بنیان مصوب ۱۴۰۱/۲/۱۱، برای اشخاص حقوقی تا هفت هزار و پانصد میلیارد (۷.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال و اشخاص حقیقی تا هفتصد و پنجاه میلیارد (۷۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال درآمد مشمول مالیات (سود خالص) قابل اعمال است.

بند (س) تبصره ۶ بودجه ۱۴۰۴ یکی از بحث برانگیزترین بندهای لایحه بودجه ۱۴۰۳ بود که با پیگیری‌های فعالان بازار سرمایه علاوه بر افزایش سقف، معافیت‌های حذف شده نیز مجدداً اعمال گردید. عدم تغییر این بند نسبت به بودجه سال گذشته را می‌توان نکته مثبتی ارزیابی کرد که برخلاف رویه‌های پیشین، پیش‌بینی‌پذیری فضای اقتصادی و سیاست‌گذاری مالیاتی برای شرکت‌ها در سال آینده را مخدوش نمی‌کند. در مجموع، افزایش سقف معافیت‌های مالیاتی، سیاستی مؤثر در جهت تحریک تولید و تقویت بازار سرمایه محسوب می‌شود. از منظر اقتصادی، این اقدام می‌تواند به بهبود سودآوری شرکت‌ها و کاهش هزینه‌های مالیاتی آن‌ها منجر شود که انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری مجدد درآمدها در بخش‌های تولیدی ایجاد می‌کند. لکن پیشنهاد می‌شود که با هدف حمایت از تولید و ایجاد تحرک در اقتصاد، بند مذکور حذف و یا سقف معافیت تعیین شده به اندازه نرخ تورم افزایش یابد.

تبصره ۱:

۱۴۰۴ ◀ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - و

در راستای سیاست‌های حمایت از تولید، نرخ مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم اشخاص حقوقی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذیربط در فعالیتهای تولیدی در سال ۱۴۰۳ که در بازار بورس و فرابورس پذیرفته شده‌اند، به میزان نرخ موثر پنج واحد درصد (۵درصد) کاهش می‌یابد.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

کاهش نرخ مالیات به عنوان یک سیاست مالی انبساطی، به واسطه کاهش هزینه در نتیجه افزایش سود آن‌ها می‌تواند به افزایش تشکیل سرمایه در اقتصاد منجر شده و رشد اقتصادی را تحریک کند. از این رو، با افزایش توان مالی شرکت‌ها، طرح‌های توسعه امکان انجام خواهند داشت. در خصوص رفع ابهام از این بند پیشنهاد می‌گردد که در خصوص عبارت «در سال ۱۴۰۳» حذف شود.

بدون تغییر نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۳

تبصره ۱:

۱۴۰۴ ◀ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - د

در تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم بعد از عبارت «ده درصد (۱۰٪)» عبارت «مازاد بر چهل درصد (۴۰٪)» اضافه می‌شود. معافیت ناظر به مواد مذکور صرفاً نسبت به درآمد مشمول مالیات ابرازی برای عملکرد سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ است.

با توجه به اینکه شرط مزاد بر ۴۰٪ بر اساس نرخ تورم سال ۱۴۰۲ در قانون بودجه سال گذشته قرار داده شده بود، لذا به دلیل کاهش نرخ تورم در سال جاری پیشنهاد می‌شود که سقف ۴۰٪ به ۲۵٪ کاهش یابد. علاوه بر این پیشنهاد می‌شود که جهت رشد و ارتقاء جایگاه بازار سرمایه و افزایش رشد اقتصادی با توجه به سهم بالای شرکت‌های بزرگ از تولید ناخالص داخلی، برای شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس و فرابورس این سقف ۲۵٪ نیز حذف شود تا انگیزه‌ای بیشتر برای ورود شرکت‌ها به بازار سرمایه فراهم گردد.

بند جدید

تبصره ۱:

۱۴۰۴ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - س

در راستای اجرای بند (پ) ماده (۲۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت و به منظور هدفمندسازی مشوق‌های مالیاتی، بهره‌مندی از نرخ صفر مالیاتی موضوع بند (ث) ماده (۱۴) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت مصوب سال ۱۴۰۲، صرفاً برای شرکت‌های پذیرفته شده در بازار بورس و فرابورس که دارای رشته فعالیت تولید و خدمات ایرانگردی و جهانگردی و دارای کد در طبقه‌بندی آی اس آی سی (ISIC) مرکز آمار ایران و پروانه بهره‌برداری در مراجع ذیصلاح می‌باشند، امکانپذیر است.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بند (ث) ماده (۱۴) - مالیات بر درآمد آن بخش از سود تقسیم نشده سال مالی قبل شرکت‌های پذیرفته شده در بهابازار (بورس) و فرابورس که به حساب سرمایه شرکت انتقال یافته (موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیات‌های مستقیم) و تا ده ماه پس از تصویب افزایش سرمایه، در اداره ثبت شرکت‌ها ثبت شود. در صورتی که اشخاص بهره‌مند از مشوق مالیاتی موضوع این ماده اقدام به کاهش سرمایه کنند، مالیات متعلق در سال کاهش سرمایه مطالبه و وصول می‌شود.

پیشنهاد می‌شود که عبارت «دارای رشته فعالیت تولید و خدمات ایرانگردی و جهانگردی» حذف گردد تا همه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس مشمول این معافیت گردند.

بند جدید

تبصره ۱:

۱۴۰۴ ◀ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۱) - ع

در سال ۱۴۰۴، نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی به استثنای کالاهای اساسی و دارو، ملزومات مصرفی پزشکی، شیرخشک اطفال و مواد اولیه آنها، معادل نرخ ارز مرکز مبادله طلا و ارز در روز اظهار می‌باشد.

در قانون بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

I.I.A

با توجه به رشد نرخ ارز مرکز مبادله طلا و ارز، حقوق ورودی کالاهای وارداتی افزایش خواهد یافت. لذا پیشنهاد می‌شود که در لایحه بودجه، در مورد نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات شرکت بر اساس نرخ همین مرکز نیز شفاف‌سازی صورت پذیرد.

بند جدید

تبصره ۳:

۱۴۰۴ نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - ب

۴-۱- کلیه منابع حاصل از فروش داخلی گاز طبیعی به ردیف .... واریز می‌شود، روش محاسبه نرخ خوراک و سوخت گاز طبیعی به صنایع در سال ۱۴۰۴ مشابه سال ۱۴۰۳ می‌باشد. عواید ناشی از قانون مالیات بر ارزش افزوده بابت فروش داخلی گاز طبیعی مستقیماً به ردیف درآمدی .... واریز و بر اساس تخصیص سازمان بابت یارانه گندم، آرد و نان هزینه می‌شود. برای معوقات گازبها ناشی از پرداخت پس از موعد جریمه موضوع ماده (۱۹۰) قانون مالیات مستقیم (۲،۵) درصد ماهانه به ازای هر ماه محاسبه و از بدهکاران اخذ می‌گردد.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

با توجه به عدم تغییر روش محاسبه نرخ خوراک و سوخت گاز طبیعی به صنایع عدم ایجاد مجدد ریسک سیستماتیک برای بازار سهام از این ناحیه، دست کم آثار سوئی نمی توان بر بازار سرمایه متصور شد. لذا برای اثرگذاری مثبت بر رشد صنایع پتروپالایشی با توجه به مزیت کشور در تامین خوراک، سازمان برنامه و بودجه بر اساس گزارش های کارشناسی، در روش محاسبه فعلی تجدید نظر نماید چرا که نرخ گاز در دو هاب اروپایی به واسطه مصرف کننده بودن آنها، بسیار بالا بوده و برای کشورهای تولید کننده گاز چندان منطقی به نظر نیامده و در صورت حذف آنها نرخ خوراک کاهش خواهد یافت.

بند جدید

تبصره ۳:

۱۴۰۴ نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - ج

وزارت نفت از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط، موظف است مابه‌التفاوت بهای خوراک نفت خام، میعانات گازی پالایشگاه‌ها و شرکت‌های پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی خریداری شده از آنها و نیز بهای سایر خوراک‌های تحویلی به شرکت‌های پتروشیمی را از طریق گشایش ضمانتنامه تعهد پرداخت، برات الکترونیک، اعتبارات اسنادی (ال.سی) ربالی و ارزی دریافت و به حساب تعیین شده نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وزارت نفت مجاز است از ظرفیت بازار سرمایه برای تسویه معاملات به پشتوانه اسناد اعتباری و انجام قراردادهای آتی کالایی استفاده کند. بدین منظور بورس‌های کالایی مجازند با اصلاح اساسنامه نسبت به انجام فعالیت‌های شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه کالایی اقدام کنند. آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارت نفت با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های کشور و امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

استفاده از سازوکار بورس های کالایی علاوه بر افزایش شفافیت معاملات و نیز کمک به کشف قیمت منصفانه، موجب ارتقاء جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد کشور می شود. لذا پیشنهاد می شود به جای استفاده از واژه مجاز، وزارت نفت ملزم به استفاده از ظرفیت بازار سرمایه گردد.

بند جدید

تبصره ۱:

۱۴۰۴ ◀ عوارض و مالیات - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۱۱) - ر

حقوق ورودی خودروهای مذکور (سواری نو) صد درصد (۱۰۰٪) تعیین می‌شود و نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق ورودی و مالیات نیز برابر نرخ ارز بازار مرکز مبادله طلا و ارز است. منابع حاصل از حقوق ورودی این بند به ردیف .... واریز می‌شود. تفکیک سهمیه هر یک از متقاضیان توسط شورای اقتصاد تعیین و حداکثر ظرف یک ماه ابلاغ می‌شود. اشخاص مذکور مجازند نسبت به واگذاری ارز مذکور به سایر واردکنندگان و همچنین بهره‌برداری از بازار سرمایه جهت عرضه خودرو در داخل کشور با رعایت مقررات بازار سرمایه اقدام کنند. واردات خودرو در چارچوب این بند و سقف مقرر منجر به رفع تعهد ارزی صادرکنندگان می‌شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف یک ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه اجرایی این بند را تهیه نماید و به تصویب هیئت وزیران برساند.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

واردکنندگان خودرو در این بند تنها مجاز به استفاده از سازوکار بورس کالا برای عرضه خودروی وارداتی خود شده و ملزم به انجام آن نشده‌اند لذا در صورتی که گستره استفاده از بورس کالا برای عرضه خودرو افزایش یابد، به طور بالقوه اثری مثبت در رشد جایگاه بازار بورس به عنوان یک ابزار شفاف برای کشف قیمت منصفانه متصور بود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد برای بهره‌مندی هرچه بیشتر از ظرفیت‌های بورس کالا و گذار از قیمت‌گذاری‌های دستوری، واردکنندگان ملزم به عرضه محصولات خود در بورس کالا گردند. نکته دیگر این بند، مشخص نکردن دقیق نوع خودروهای مشمول این تعرفه است. با توجه به بند (ت) تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۳، حقوق ورودی خودروهای برقی، بنزینی، هیبرید-بنزینی و هیبرید-دیزل با حجم موتورهای مختلف، بازه حقوق ورودی آن‌ها از نیم واحد درصد تا ۱۷۵ درصد متغیر است. لذا بر این اساس، تاثیر دقیق این سیاست تعرفه‌ای بر شرکت‌های خودروسازی و بازار سرمایه چندان مشخص نیست. همچنین توصیه می‌شود که در اعمال تعرفه‌ها بر عدم تاثیرگذاری منفی آن‌ها بر شرکت‌های خودروسازی داخلی توجه شود.

تغییر یافته

تبصره ۱۴:

۱۴۰۴ ◀ برق و انرژی هسته‌ای - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۵) - ح

در اجرای ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به پرداخت بدهی قطعی و حسابرسی شده تا پایان سال ۱۴۰۲ به تولیدکنندگان برق بخش غیردولتی و همچنین پیمانکاران و تأمین‌کنندگان تجهیزات صنعت برق کشور با هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت نیرو از طریق واگذاری اموال و داراییهای (غیرمنقول) دولت (به استثنای شرکت‌های تابعه وزارت نیرو) به طلبکاران مذکور اقدام نماید. به میزان بدهی پرداخت شده از محل این تبصره، از میزان بدهی دولت به شرکت توانیر بابت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت تمام شده برق موضوع ماده (۶) قانون حمایت از صنعت برق و ماده (۸) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق کاسته می‌شود. آیین‌نامه اجرایی این بند ظرف یک ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه با همکاری وزارت نیرو و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

نسبت به بودجه ۱۴۰۳ تغییر کرده و فروش در بورس انرژی اضافه شده است.

اگرچه اقدام دولت برای تسویه بدهی تولیدکنندگان برق بسیار ارزشمند است، اما نظر به مشکل نقدینگی این شرکت‌ها، پیشنهاد می‌شود که دولت با درآمد حاصل از واگذاری اموال و دارایی‌های خود، نسبت به تسویه بدهی‌ها بصورت نقدی اقدام نماید. همچنین پیشنهاد می‌شود که دولت از روش اوراق بهادارسازی بدهی‌های خود نیز بهره گیرد.

بند جدید

تبصره ۲:

۱۴۰۴ ◀ تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف

به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته و وزارت راه و شهرسازی حسب مورد اجازه داده می‌شود:

۱- به منظور توسعه حمل و نقل عمومی و تأمین خدمت (سرویس) ایاب و ذهاب دانش آموزان دارای معلولیت (جسمی، حرکتی و ذهنی) و مناسب‌سازی و دساتر سبذیری تمامی پایانه‌ها، ایستگاه‌ها، تأسیسات سامانه‌ها و ناوگان حمل و نقل خط آهن) ریلی (درون شهری، دسترس پذیری سامانه‌های حمل و نقل عمومی برای انطباق با قوانین داخلی و معیار (استاندارد) های بین‌المللی افراد دارای معلولیت با هماهنگی وزارت کشور تا سقف سیصد و پنجاه هزار میلیارد (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی ریالی منتشر کنند. حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع موضوع این جزء به احداث، تکمیل و بهره‌برداری خطوط قطار شهری و بازپرداخت اعتبارات دریافتی کلان شهرها از محل جزء (۲۲) تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ و تنفیذی سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (پنج (۵٪) درصد این مبلغ بابت مصادیق قانون حمایت از معلولین در حوزه حمل و نقل عمومی) اختصاص می‌یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای طرح‌های قطار شهری و حمل و نقل شهری به نسبت پنجاه در صد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها صورت می‌گیرد.

وزارت کشور موظف است فهرست و میزان سهمیه شهرداری‌ها از اوراق موضوع این بند را حداکثر تا پایان شهریورماه به سازمان برنامه و بودجه کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای صدور مجوز انتشار اوراق ارسال نماید.

← ادامه

۲- بابت توسعه حمل و نقل عمومی و زیرساخت‌های شهری و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی به‌ویژه در کلان‌شهرهای دچار آلودگی هوا، تأمین ماشین‌آلات برای شهرهای مناطق محروم، مدیریت پسماند و نیروگاه‌های زیباله‌سوز و بازسازی بافت‌های فرسوده با تأیید وزارت کشور، تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت با تضمین خود با اولویت به‌کارگیری محصولات دانش‌بنیان منتشر نمایند. در مواردی که هزینه‌کرد شهرداری‌ها از محل مجوز این جزء با تأیید وزارت نفت منجر به کاهش مصرف سوخت می‌شود، تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق، سی درصد (۳۰٪) از طریق سازوکار گواهی‌های صرفه‌جویی و از منابع حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی و هفتاد درصد (۷۰٪) توسط شهرداری‌ها صورت می‌گیرد.

۳- شرکت‌های تابعه وزارت راه و شهرسازی مجازند با تصویب شورای عالی حمل و نقل و ایمنی کشور و تأیید شورای اقتصاد با تضمین خود یا سایر صندوق‌های تابعه و وابسته نسبت به انتشار یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی برای رفع نقاط حادثه‌خیز جاده‌ای با تأمین تجهیزات و علائم ایمنی راه‌ها اقدام کنند.

بند ۳ در بودجه سال ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

در لایحه بودجه ۱۴۰۴ برای شهرداری‌ها ۶۰ همت اوراق در نظر گرفته شده است که نسبت به سال گذشته (۴۲ همت) معادل ۴۳٪ رشد کرده است. این مساله در صورت عدم کنترل نرخ بهره از سوی بانک مرکزی، می‌تواند مانند دو سال اخیر آثار سوء زیادی بر بازار سهام داشته باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود سازمان برنامه و بودجه نیز در ارائه مجوز انتشار اوراق محدودیت‌هایی را اعمال نماید.

بدون تغییر نسبت به قانون بودجه ۱۴۰۳

تبصره ۲:

۱۴۰۴ ◀ تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - پ

وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است از تمامی روش‌های انتشار اولیه اوراق از جمله تحویل اوراق به طلبکاران، عرضه تدریجی، حراج، فروش اوراق به کسر (کمتر از قیمت اسمی) و پذیره‌نویسی در بازارها استفاده کند.

با توجه به سیاست‌های پولی انقباضی بانک مرکزی طی دو سال اخیر و رشد بی‌ضابطه نرخ بازده تا سررسید اوراق دولتی در بازار بدهی، هزینه تامین مالی فعالیت‌های تولیدی به شدت افزایش یافته و تولید از این ناحیه با مشکلات جدی مواجه شده است. لذا در صورت عدم حضور موثر بانک مرکزی در عملیات پولی و تنظیم نرخ بهره، افزایش انتشار اوراق بدهی و متعاقباً رشد نرخ بهره، بازار سهام را تحت تاثیر منفی قرار خواهد داد.

بند جدید

تبصره ۲:

۱۴۰۴ < تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ر

کارگروهی به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی و متشکل از رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر نحوه انتشار اوراق این قانون نظارت می‌کنند. نحوه تعیین نرخ سود اسمی و مؤثر اوراق مذکور و نرخ حفظ قدرت خرید اسناد خزانه اسلامی با رعایت موازین شرعی توسط این کمیته تعیین می‌شود.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

I.I.A

پیشنهاد می‌شود که با توجه به تأثیر مستقیم نرخ سود بر بازار سرمایه، رئیس سازمان بورس نیز به عنوان یکی از اعضاء این کارگروه معرفی گردد.

تبصره ۲:

۱۴۰۴ تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ز

وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است با هماهنگی بانک مرکزی، نهاد سپرده‌گذاری مرکزی اوراق دولتی در بانک مرکزی را ایجاد و امکان اتصال آن به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه را فراهم نماید. کارگزاری‌های دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در صورت احراز شرایط اتاق پایاپای این نهاد مجاز به عضویت در این اتاق بوده و امکان تسویه معاملات همزمان از طریق دو نهاد سپرده‌گذاری را دارا هستند. اوراق ضمانت دولتی موضوع جزء (۶) بند (ب) ماده (۱۰) قانون برنامه هفتم پیشرفت از زمان سررسید در این نهاد مورد معامله قرار گرفته و یا با سررسید جدید مطابق شرایط صدور اوراق جایگزین می‌شود. شرکت‌های دولتی مجازند با رعایت قوانین و مقررات بازار سرمایه نسبت به انتشار اوراق بهادار در این نهاد و یا اوراق بهادار کالایی در اتاق پایاپای بورس‌های کالایی اقدام کنند. شورای عالی بورس مکلف است دستورالعمل ایجاد نهاد سپرده‌گذاری اوراق دولتی در بانک مرکزی با سبگردانی خزانه‌داری کل کشور به نحوی که با سایر شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی به صورت روزانه تسویه اوراق بهادار را انجام دهد، حداکثر ظرف دو ماه تصویب و ابلاغ نماید.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

سازمان بورس و اوراق بهادار باید در این زمینه نظر کارشناسی خود را ارائه دهد.

بند جدید

تبصره ۳:

۱۴۰۴ نفت و روابط مالی آن با دولت - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۲) - چ

وصول بدهی شرکت‌های پالایش نفت در فرایند فروش خوراک به آنها و خرید فرآورده‌های نفتی از آنها، از طریق اعتبارات اسنادی دریافتی بند (ج) این تبصره مجاز است. صادرات فرآورده‌های نفتی اصلی (بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید، گاز مایع و سوخت هوایی) صرفاً بر عهده شرکت‌های دولتی تابعه وزارت نفت بوده و پرداخت طلب شرکت‌های پالایش نفت در فرایند فروش خوراک به آنها و خرید فرآورده‌های نفتی از آنها از طریق صدور مجوز صادرات فرآورده‌های اصلی توسط این شرکت‌ها بر اساس دستورالعملی است که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. وزارت نفت مکلف است بدهی شرکت‌های پالایشی به سازمان هدفمندی یارانه‌ها که به دلیل صادرات فرآورده‌های نفتی و یا صادرات فاقد مجوز در سالهای ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ ایجاد شده است را وصول نماید. در صورت عدم واریز بدهی مذکور تا انتهای خرداد، بدهی مذکور از زمان ایجاد با نرخ سود اعلامی هیئت عالی بانک مرکزی برای سپرده‌های بلند مدت افزایش می‌یابد. منابع حاصل از این بند به ردیف ..... واریز می‌شود.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

I.I.A

I.I.A

با توجه به اینکه مجامع شرکت‌های پالایشی برای سال ۱۴۰۲ برگزار شده و ذکر این نکته که در سال ۱۴۰۲ تغییرات زیادی در ترکیب سهامداری این شرکت‌ها اتفاق افتاده است، پیشنهاد می‌گردد تبصره فوق عطف به ما سبق نشده و به سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ تسری پیدا نکند و تنها برای سال ۱۴۰۴ اجرایی گردد.

تبصره ۲:

۱۴۰۴ ◀ تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ش

در راستای مولدسازی دارایی‌های دولت و شرکت‌های دولتی، وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است اموال غیرمنقول در مالکیت دولت و شرکت‌های دولتی را که تا انتهای سال ۱۴۰۳ فرایند ارزش‌افزایی آنها را در مرکز مولدسازی دولت خاتمه یافته را از طریق سازوکار بورس به مزایده بگذارد. متقاضیان خرید دارای طلب قطعی شده از دولت (به صورت فردی یا گروهی) از جمله سازمان تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی، مطالبات بابت یارانه کود اوره، شرکت‌های تولیدکننده برق می‌توانند ضمن پرداخت ثمن نقدی بیع (معادل ۱۰ درصد) به ردیف درآمدی مربوطه نزد خزانه‌داری کل کشور، مابقی ثمن معامله را با مطالبات قطعی خود از دولت و شرکت‌های دولتی از طریق وزارتخانه مذکور تهاتر کند. این وزارتخانه موظف است حداکثر تا ۱۵ روز کاری پس از اتمام اقدامات فوق‌الذکر (واریز پرداخت نقدی و انجام تهاتر) اقدام به انتقال سند به نام خریدار کند. به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه داده می‌شود هزینه‌های فرآیند انتقال اسناد را از محل وصولی نقدی بیع تأمین و مابقی را به عنوان درآمد عمومی دولت در ردیف مولدسازی منظور نماید. شرایط تهاتر و فهرست طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای مربوط در اطلاعیه عرضه درج می‌گردد.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

دولت پس از سال‌ها برای تسویه مطالبات شرکت‌هایی مانند اوره‌سازها و نیروگاه‌ها تمهیداتی اندیشیده است که نکته بسیار حائز اهمیت محسوب می‌شود که در صورت تحقق می‌تواند برای این صنایع و سایر شرکت‌های دارای طلب قطعی از دولت آثار مالی مثبتی به همراه داشته باشد. لازم به ذکر است که شرکت‌های دارای طلب از دولت با مشکل نقدینگی مواجه بوده و در صورت تهاتر طلب با دارایی مشکل مذکور همچنان به قوت خود باقی می‌ماند. لذا پیشنهاد می‌شود تا دولت خود نسبت به واگذاری این اموال و دارایی‌ها اقدام کرده و این بدهی‌ها تا جای ممکن بصورت نقدی تسویه شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که دولت از روش اوراق بهادار سازی بدهی‌های خود نیز بهره گیرد.

بند جدید

تبصره ۲:

۱۴۰۴ ◀ تأمین مالی داخلی و خارجی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - ص

۱- در اجرای جزء (۶) بند (ب) ماده (۱۰) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان مجاز است نسبت به انتشار/ واگذاری اوراق ضمان تا سقف تضمین دولت اقدام نماید. این اوراق در صورت عدم ایفای تعهد در سررسید اقساط و یا موعد بازپرداخت اصل تسهیلات، به اوراق مالی اسلامی تبدیل و قابل معامله در بازار سرمایه می‌باشد. سازمان مجاز است در سررسید تضمین بودجه عمومی نسبت به انتشار اوراق مالی اسلامی جدید یا جایگزینی آن با اوراق قبلی اقدام نماید.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

واگذاری دارایی‌های مالی در قالب اوراق بسته به حجم انتشار، موجب تاثیرگذاری بر نرخ بهره به عنوان یکی از مهمترین متغیرهای کلان اقتصادی موثر بر تصمیمات سرمایه‌گذاری می‌شود. لذا حضور فعال و موثر بانک مرکزی به عنوان سیاست‌گذار پولی در بازار بدهی جهت تنظیم نرخ بهره متناسب با شرایط اقتصاد کلان کشور بسیار اهمیت دارد. لذا در شرایط فعلی و رکود اقتصادی بوجود آمده، پیشنهاد می‌شود که سیاست‌های کاهش نرخ بهره با هدف تحریک فعالیت‌های اقتصادی در دستور کار متولیان اقتصاد کشور قرار بگیرد.

بدون تغییر

تبصره ۴:

۱۴۰۴ ◀ شرکت‌های دولتی - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۱۱۲) - الف

به شرکت‌های دولتی از جمله شرکت‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اجازه داده می‌شود تا سقف پانزده درصد (۱۵٪) سرمایه‌گذاری مصوب در بودجه سنواتی، اوراق مالی اسلامی ریالی با تضمین و بازپرداخت اصل و سود توسط خود بابت طرح‌هایی که در راستای قانون برنامه هفتم پیشرفت به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، منتشر کنند.

بدون تغییر نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۳

پیشنهاد می‌شود که برای هرچه موثرتر بودن این بند در راستای نیل به برنامه هفتم پیشرفت و عدم ایجاد اختلال در سایر بخش‌های اقتصادی، متولیان امر انتشار اوراق بویژه سازمان برنامه و بودجه و سیاست‌گذار پولی جهت تنظیم‌گری و کاهش نرخ‌های بهره و تسهیل فرآیند تامین مالی از محل اوراق مالی اسلامی بدون ایجاد آثار اختلال‌زا بر سایر بخش‌های اقتصاد، تعامل بیشتری در انجام این اقدامات داشته باشند.

بند جدید

تبصره ۱۴:

۱۴۰۴ ◀ برق و انرژی هسته‌ای - (شناسه بودجه‌ای ۷۰۴۳۳) - پ

خرید برق از نیروگاه اتمی بوشهر بر اساس هزینه تمام شده حسابرسی شده صورت می‌گیرد. در صورتیکه برق تحویلی نیروگاه مذکور به شبکه از هفت میلیارد کیلووات ساعت در سال بیشتر شود، مزاد برق تولیدی را در بورس انرژی بفروش برساند.

در بودجه ۱۴۰۳ وجود نداشت.

بررسی و پیشنهاد

I.I.A

پیشنهاد می‌شود که برای استفاده هرچه بیشتر از ظرفیت‌های بورس کالا در کشف قیمت منصفانه، تمام مازاد برق تولیدی نیروگاه‌ها در بورس انرژی عرضه شود.

پیشنهاد

بند جدید

۱۴۰۴ < بند جدید

کاهش بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن

در بودجه ۱۴۰۳ بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن معادل ۵۵ همت در نظر گرفته شده بود.

با توجه به اهمیت بخش معدن در اقتصاد کشور و نیز عدم تغییر میزان درآمد پیشنهادی دولت از محل بهره مالکانه و حقوق دولتی معادن که مبلغ قابل توجهی برای این بخش محسوب می‌شود، پیشنهاد می‌شود که با هدف افزایش توان مالی جهت انجام طرح‌های توسعه، این مبلغ دست کم به زیر ۵۰ همت برای سال آینده کاهش یابد.